

Diez i per mi,⁴ i als fets nous que vaig aportar-hi, sense adduir-ne cap d'útil per a la qüestió, van repetint monòtonament el que s'havia dit. La conclusió d'En Moll és reveladora: «mentre no es consolidi» (l'etimologia que indico), no vol sospesar les raons. Des del pas endavant? Jo diria que no, i potser una mica endarrerere. Sistema, diríem, epistemo-democràtic. No existeix en ciència el vot «de qualitat». No s'escolten discursos, no s'atén a raons. En l'arèp pag dels filòlegs, es passa a votació.

Per completar l'explicació de l'ètimon *TREMOMODIA falta només la terminació. El punt cabdal és que això conté TREMERE. La cosa més versemblant és no apartar-se gaire del suggeriment de Diez: hi ha realment MODIUM o MODIA⁵ 'almud', i es deu tractar d'un compost del tipus tan estès, fraseològic, TREME-MODIA, *abri-null*, cast. *mari-posa*, *anda-rrío*, cat. *trencalòs*, *trencaladre*, oc. *arresta-boeu*, it. *arresta-bue*, *intriga-barba* (veg. vol. II, 75). Igual es pot mirar a manera d'impe-
ratiu (originàriament 'tremola gra, ara que caus') o com a constatació 'un almud, uns almuds que tremolegen'. També fóra ben concebible que es tracti del mateix tipus TREMULA/TREMELLA que ha quedat ben establert, modificat per la contaminació de MODIUM, contaminació natural d'un mot que designa el gra tirat a la tremuja. Fins fóra possible una derivació ll. *TREMÜLĒA (tal com *ficulus/ficulneus* etc.), des de la qual el pas de *-olġa* a *oġa*, per la influència de MODIA, fóra ben fàcil.⁶

La contracció de la combinació TREME-MODIA en *TREMOMODIA, naturalment, segons fonètica normal. I en castellà hi ha una formació semblant en el nom de peix TREMIELGA ('la tremolosa, torpedo') < TREME-MELICA, d'un impressionant paralelisme, tant en el resultat fonètic com en el mode de formació. En conclusió, i en conjunt, la derivació de TREMERE queda establerta en forma indiscutible.

Com a apèndix, indico l'etim. del fr. *tremousser* 'bambolejar, gronxolar-se, ballotejar' que segons Bloch-W. seria «inconnue»; documentat primerament en Rabelais (1532) i R. Estienne (1539). És quasi el que indiquen ja Diez, Littré i Sainéan (*Sources Ind.* II, 231) (cf. Baist, *ZRPb.* xxiv, 405-9): resultat d'un encreuament entre *secousse*, amb el derivat local *secousser* (SACSAR), i un *tremoier* derivat de *tremuie*, al·ludint justament al moviment «trémoussant» de la *tremuja*. Aquest derivat de *tremuja* està realment documentat: en oc. ant., en una tençó del trobador Montant, on parla d'una dona, amb «gros cul e tramecian», que és verament 'trémoussant': com Rayn. v, 415b, defineix «remuer comme la trémie; s'agiter, fretiliers». Hi ha reducció de *trameujan* a *tramejan*, inobjectable (sense valor els escrits que hi veu el PSW).

DERIV.: *Tremujada*. *Tremujó*. Per a *tramoia*, manlleu del cast., V. supra; *tramoïsta*, *tramoier*. *Tramogí*, potser d'aquí (amb alguna influència de TRAMEC?) *Tremujal* mall. (DAG.) i eiv. «caballete del tejado», PzCabr.: costa massa veure la semblança de forma amb una tremuja, amb què *AlcM* creu poder justificar

tal derivació. Un derivat antic de *entremig*, ll. INTERMEDIUM, sí que fóra convincent en l'aspecte semàntic: fora de l'accent no hi hauria d'haver i sinó e: (en)tremejal; amb labialització a causa de la m, o per això i contaminació de *tremuja*; suposant INTERMEDIÀLE transmès pel mossàrab, encara es facilitaria.

¹ A part, segurament la major part, del territori port.-gall.-ast., hi ha un tipus concurrent *moega/moxega/moxeca* (< mož-?), que presenta un complicat i dubtós problema etimològic, car és incert si s'enllaça amb MOLERE o amb MODIUM/TREMOIA (potser amb tots dos, un d'ells secundàriament). Com que a desgrat dels esforços meus i de lusistes i galaicòlegs, encara no és clar, i no pot donar gens de llum sobre la qüestió de *tremuja*, i havent-ne tractat extensament en l'article TRAMOYA, DECH v, 588b11-589a9, ens en podem refiar i remetre-hi. En castellà hi ha el concurrent TOLVA; en cat. (sobretot occidental) i aragonès el tipus *gronça*, ben estudiat ací a GRONXAR (IV, 673b50-674a1-12, 23-29); DCEC/DECH, ALGUAZA, ORENZA; BDC XIX, 32-33; *TopHesp.* III, 135. — ² Ja registrat per Staeder, *Versuch eines Schweizerischen Idiotikon*, Basilea 1807, que el recull de Zuric: «*trimälle*» f. amb la definició 'embut quadrat de fusta, a través del qual cau el gra en el molí'; i el troba també en un llibre de Pictorius, de Basilea, a. 1555. Com que encara no havia sortit el fasc. corresponent del *Schweizerisches Idiotikon*, el meu inoblidable mestre de germanística a la Univ. de Zuric, prof. Otto Gröger, secretari de l'*Idiotikon*, tingué la bondat de donar-me un full ple amb totes les dades de l'article, que tinc a la vista, amb documentació de tots els cantons; i en les diverses variants fonètiques: hi veig 3 cites de *trimelle*, 2 de *tramelles*, 5 de *tromelle* i 6 de *trumelle*; 3 d'una variant amb grup simplificat *ramelle/romelle/rumelle*. Entre les definicions noto «Einschiebtrichter in der Mühle», «Rutsch-motte für Getreide», «Holzwand, die den Laufer umgiebt ---», 'embut de fusta de quatre caires' («vierkantig») que «ins Leitfass schüttet», «vierkantiger grosser Trichter in Bewegung ---». — ³ Comprovo en els diccs. neerlandesos de Franck-Van Wijk, 708; Fischer II, 383; i Sicherer-Akveld. Dels quals i del cedulari del *Schweiz. Id.*, resulta que és *trimmel* en flamenc, *trimälän* a Malines; a Holanda *tremel*, que Franck qualifica d'holandès mod. primerenc («vroeg-nieuw-nederlandsch»), documentat com *tremelle* el 1662, i *trymallen/ellen* el 1716; i una variant secundària *treem*. Encara que en text francès, podem considerar germànica una cita de *tremel* a Arràs a. 1211 (Godefroy). — ⁴ En tots es nota inquietud a la vista dels fets: més o menys tots fan estranys equilibris, rebusquen combinacions que cauen per si soles: una fantàstica explicació semàntica els Kahane; Stäheli somia un *INTER-MODIA que se sumaria a TRIMODIA. Única base la isolada forma dialectal port. *entremòços* (a Penedono, RLus. XII, 312) que vaig adduir, i un oc. *entremuech*. — ⁵ Formes masculines *tremodium*, *entremuech* i anà-